

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษา แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชาชนในเขตสถานีอนามัยบ้านแม่ปู้ อำเภอมะพริก จังหวัดลำปาง รวมทั้งหาความสัมพันธ์ของความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยศึกษาในผู้ที่สูบบุหรี่ จำนวน 171 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และผลการศึกษานำเสนอเป็นรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 57.3 มีอายุระหว่าง 46 -60 ปี ร้อยละ 34.5 โดยมีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 87 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 78.9 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 80.1 และประกอบอาชีพทำนาหรือทำสวน ร้อยละ 83.0 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 40.3 และไม่มีรายได้ ร้อยละ 29.8 ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	98	57.3
หญิง	73	42.7
อายุ (ปี)		
18 -35	20	11.7
36 -45	41	24.0
46 -60	59	34.5
60 ปีขึ้นไป	51	29.8
— x (S.D.) = 59.15 (12.00), max = 87, min = 18		
สถานภาพ		
โสด	11	6.4
คู่	135	78.9
หม้าย	23	13.5
หย่า/แยก	2	1.2
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	13	7.6
ประถมศึกษา	137	80.1
มัธยมศึกษา	18	10.5
อนุปริญญา/ปวส.	2	1.2
ปริญญาตรี	1	0.6

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำนา/ทำสวน	142	83.0
รับจ้าง	12	7.0
ไม่ได้ทำงาน	9	5.3
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4	2.3
ทำงานบ้าน	2	1.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	1.2
รายได้เฉลี่ยของตนเองต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	51	29.8
ต่ำกว่า 1,000	69	40.3
1,000 - 5,000	42	24.6
มากกว่า 5,000	9	5.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกเนื่องจาก สูบบุหรี่ตามสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 48.0 และอยากลองสูบบุหรี่เอง ร้อยละ 23.4 กลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่เป็นเวลามากกว่า 20 ปี ร้อยละ 66.7 และนิยมสูบบุหรี่มวนเอง ร้อยละ 84.2 และส่วนใหญ่จะมีความถี่ในการสูบบุหรี่ 5 - 10 มวน/วัน ร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ สูบบุหรี่น้อยกว่า 5 มวน/วัน ร้อยละ 39.8 ดังแสดงตาม ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่

ข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
การเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกมาจาก		
คล้ายความเครียด	30	17.5
สูบบุหรี่ตามสมาชิกในครอบครัว	82	48.0
อยากลอง	40	23.4
เพื่อนชักชวน	12	7.0
อื่นๆ	7	4.1
ระยะเวลาการสูบบุหรี่		
น้อยกว่า 5 ปี	9	5.2
5 - 10 ปี	19	11.1
11 - 20 ปี	29	17.0
มากกว่า 20 ปี	114	66.7
ลักษณะบุหรี่ที่สูบ		
บุหรี่มวนเอง	144	84.2
บุหรี่จากโรงงาน	27	15.8
ความถี่ในการสูบบุหรี่		
น้อยกว่า 5 มวน/วัน	68	39.8
5 - 10 มวน/วัน	84	49.1
11 - 20 มวน/วัน	15	8.8
มากกว่า 20 มวน/วัน	4	2.3

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่ ร้อยละ 94.2 และแหล่งที่ได้รับความรู้ส่วนใหญ่นั้นมาจากบุคลากรด้านสาธารณสุข ร้อยละ 50.9 และรองลงมาคือมาจากสื่อโทรทัศน์ / วิทยู ร้อยละ 41.0 ดังแสดงตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแหล่งที่ได้รับความรู้

ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่ได้รับความรู้	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
การได้รับความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่		
ไม่เคย	10	5.8
เคย	161	94.2
แหล่งที่ได้รับความรู้		
บุคลากรด้านสาธารณสุข	82	50.9
สื่อโทรทัศน์ / วิทยู	66	41.0
สมาชิกในครอบครัว	8	5.0
เพื่อนบ้าน/เพื่อนร่วมงาน	3	1.9
อื่นๆ	2	1.2

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยพยายามเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 78.4 และพบว่าส่วนใหญ่วางแผนที่จะเลิกสูบบุหรี่ภายใน 1 ปีนี้ ร้อยละ 49.1 รองลงมาวางแผนที่จะเลิกสูบบุหรี่ภายใน 1-2 ปี ร้อยละ 21.6 และมีผู้ไม่เคยวางแผนเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 19.9 ดังแสดงตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเลิกสูบบุหรี่

ข้อมูลการเลิกสูบบุหรี่	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
การพยายามเลิกสูบบุหรี่		
ไม่เคย	37	21.6
เคย	134	78.4
การวางแผนในการเริ่มเลิกสูบบุหรี่		
ใน 1 ปี	84	49.1
ภายใน 1 – 2 ปี	37	21.6
มากกว่า 3 ปี	16	9.4
ไม่เคยวางแผนเลิกสูบบุหรี่	34	19.9

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนความเชื่อด้านสุขภาพมีคะแนนเต็ม 165 คะแนน กลุ่มตัวอย่างคะแนนสูงสุดที่ 152 คะแนน และคะแนนต่ำสุดที่ 96 คะแนน กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.1) ดังแสดงตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ และระดับความเชื่อด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม

ระดับความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
สูง	25	14.6
ปานกลาง	89	52.1
ต่ำ	57	33.3

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.6) การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.2) การรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60.2) และการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55.6) ดังแสดงตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และระดับความเชื่อด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน

ความเชื่อด้านสุขภาพ	ระดับความเชื่อด้านสุขภาพ					
	สูง		ปานกลาง		ต่ำ	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	25	(14.6)	89	(52.1)	57	(33.3)
ความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน						
- การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	71	(41.5)	90	(52.6)	10	(5.9)
- การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	55	(32.2)	91	(53.2)	25	(14.6)
- การรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่	56	(32.8)	103	(60.2)	12	(7.0)
- การรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่	37	(21.6)	95	(55.6)	39	(22.8)

ความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยว่าการสูบบุหรี่ทำให้มีโอกาเสี่ยงต่อการเป็นโรคถุงลมโป่งพอง (52.6% และ 41.0%) โรคมะเร็งปอด (50.3% และ 42.7%) โรคหัวใจและหลอดเลือด (43.3% และ 41.5%) ผู้ได้รับควันบุหรี่เกิดโรคได้เช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่ (37.4% และ 54.4%) โรคมะเร็งช่องปาก (33.3% และ 49.7%)

พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วยว่า การสูบบุหรี่ทำให้เสี่ยงต่อการเป็นโรคกระเพาะอาหาร (25.1% และ 7.0%) โรคไขมันในเลือดสูง (19.9% และ 7.6%) โรคเหน็บและพินสุ (16.4% และ 5.8%) ดังแสดงตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ

ความเชื่อด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง			ด้วย	อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งปอด	86(50.3)	73(42.7)	10(5.8)	2(1.2)	0(0.0)
2. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจและหลอดเลือด	74(43.3)	71(41.5)	21(12.3)	4(2.3)	1(0.6)
3. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาเสี่ยงต่อการเป็นโรคกระเพาะอาหาร	46(26.9)	68(39.8)	43(25.1)	12(7.0)	2(1.2)
4. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาเสี่ยงต่อการเป็นโรคถุงลมโป่งพอง	90(52.6)	70(41.0)	7(4.1)	4(2.3)	0(0.0)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

ความเชื่อด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง	อย่างยิ่ง		ด้วย	อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
5. ท่านคิดว่า การสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคไข้มันในเลือดสูง *	44(25.7)	76(44.5)	34(19.9)	13(7.6)	4(2.3)
6. ท่านคิดว่า การสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งช่องปาก	57(33.3)	85(49.7)	20(11.7)	8(4.7)	1(0.6)
7. ท่านคิดว่า การสูบบุหรี่ทำให้ท่านมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคเหงือกและฟันผุมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่	43(25.2)	90(52.6)	28(16.4)	10(5.8)	0(0.0)
8. ท่านคิดว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่แต่ได้รับควันบุหรี่จะมีโอกาสเสี่ยงเกิดโรคต่างๆ ได้เช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่	64(37.4)	93(54.4)	7(4.1)	7(4.1)	0(0.0)

หมายเหตุ * ข้อความเชิงลบ

ความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยว่า โรคหัวใจขาดเลือดเมื่อเส้นเลือดตีบจนมีผลทำให้เลือดไม่สามารถไปเลี้ยงหัวใจได้จะทำให้เจ็บหน้าอกและเสียชีวิตได้ (31.0% และ 58.5%) ควันบุหรี่ทำให้ผู้ที่ เป็นโรคมุมิแพ้ โรคหอบหืดมีอาการกำเริบขึ้น (32.2% และ 54.4%) โรคถุงลมโป่งพองทำให้มีอาการหอบเหนื่อยตลอดเวลาจนอาจทำให้เสียชีวิตได้ (35.1% และ 50.3%)

พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วยว่า คนสูบบุหรี่มีอาการอาหารไม่ย่อย เบื่ออาหาร มากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ (30.4% และ 9.4%) โรคถุงลมโป่งพองหรือมะเร็งปอดเป็นโรคที่ไม่มีโอกาส รักษาหาย (14.6% และ 7.6%) ผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งปอดจะมีชีวิตอยู่ได้หลังจากเริ่มมีอาการเป็นเวลา ประมาณ 6 เดือนหรือจะเสียชีวิตภายใน 1 ปี (18.7% และ 2.9%) โรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่เช่น โรค เส้นเลือดในสมองตีบทำให้เป็นอัมพาตได้ (14.6% และ 6.4%) ดังแสดงตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ

ความเชื่อด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	อย่างยิ่ง	อย่างยิ่ง		ด้วย	อย่างยิ่ง
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
9. ท่านคิดว่าโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ เช่น โรคเส้นเลือดในสมองตีบอาจทำให้เป็นอัมพาตได้	56(32.8)	78(45.6)	25(14.6)	11(6.4)	1(0.6)
10. ท่านคิดว่าควันบุหรี่ทำให้ผู้ที่ เป็นโรคมุมิแพ้ โรคหอบหืด มีอาการกำเริบขึ้น	55(32.2)	93(54.4)	18(10.5)	4(2.3)	1(0.6)
11. ท่านคิดว่าโรคถุงลมโป่งพองหรือมะเร็งปอดเป็นโรคที่ไม่มีโอกาสรักษาหาย	56(32.8)	73(42.7)	25(14.6)	13(7.6)	4(2.3)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

ความเชื่อด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
12. ท่านคิดว่าคนสูบบุหรี่มีอาการ อาหารไม่ย่อย เบื่ออาหาร มากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่	35(20.5)	63(36.8)	52(30.4)	16(9.4)	5(2.9)
13. ท่านคิดว่าโรคถุงลมโป่งพอง ทำให้มีอาการหอบเหนื่อย ตลอดเวลาจนอาจทำให้เสียชีวิต ได้	60(35.1)	86(50.3)	21(12.3)	4(2.3)	0(0.0)
14. ท่านคิดว่าโดยเฉลี่ยผู้ป่วยที่ เป็นมะเร็งปอดจะมีชีวิตอยู่ได้ หลังจากเริ่มมีอาการเป็นเวลา ประมาณ 6เดือนหรือจะเสียชีวิต ภายใน 1 ปี	43(25.2)	91(53.2)	32(18.7)	5(2.9)	0(0.0)
15. ท่านคิดว่าโรคหัวใจขาดเลือด เมื่อเส้นเลือดตีบจนมีผลทำให้ เลือดไม่สามารถไปเลี้ยงหัวใจได้ จะทำให้เจ็บหน้าอกซึ่งอาจทำให้ เสียชีวิตได้	53(31.0)	100(58.5)	18(10.5)	0(0.0)	0(0.0)

ความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยว่า การเลิกสูบบุหรี่เป็นผลดีต่อสุขภาพของตนเองและครอบครัว (68.4% และ 31.0%) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานในครอบครัว (67.8% และ 31.0%) โอกาสเป็นมะเร็งปอดลดลง (35.7% และ 57.9%) กลิ่นบุหรี่ที่ติดตามเสื้อผ้าและร่างกายหมดไป (32.7% และ 60.8%) โอกาสเป็นโรคถุงลมโป่งพองลดลง (33.3% และ 55.6%) ภายใน 9 เดือนหลังจากหยุดสูบบุหรี่จะทำให้อาการไอ ภูมิแพ้ หายใจขัดลดลง (26.9% และ 62.0%)

พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วยว่า หลังจากหยุดสูบบุหรี่ 20 นาทีจะทำให้ความดันโลหิตลดลงสู่ปกติ (26.9% และ 3.5%) ความเสี่ยงที่จะเป็นมะเร็งกระเพาะปัสสาวะลดลง (28.7% และ 2.9%) ผู้ที่เลิกสูบบุหรี่จะมีอายุยืนยาวกว่าผู้ที่ยังสูบบุหรี่ (17.0% และ 1.8%) ดังแสดงตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ

ความเชื่อด้านการรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
16. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่ทำให้กลิ่นบุหรี่ที่ติดตามเสื้อผ้าและร่างกายหมดไป	56(32.8)	104(60.8)	6(3.5)	5(2.9)	0(0.0)
17. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่ทำให้โอกาสเป็นโรคถุงลมโป่งพองลดลง	57(33.3)	95(55.6)	13(7.6)	6(3.5)	0(0.0)
18. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่ทำให้โอกาสเป็นโรคมะเร็งปอดลดลง	61(35.7)	99(57.9)	7(4.1)	4(2.3)	0(0.0)
19. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่ทำให้ความเสี่ยงที่จะเป็นโรคมะเร็งกระเพาะปัสสาวะลดลง	48(28.2)	67(39.2)	49(28.7)	5(2.9)	2(1.2)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่
ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

ความเชื่อด้านการรับรู้ประโยชน์ จากการเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
20. ท่านคิดว่าภายใน 9 เดือน หลังจากหยุดสูบบุหรี่จะทำให้ อาการไอ ภูมิแพ้ หายใจขัดลดลง	46(26.9)	106(62.0)	18(10.5)	1(0.6)	0(0.0)
21. ท่านคิดว่าผู้ที่เลิกสูบบุหรี่จะมี อายุยืนยาวกว่าผู้ที่ยังสูบบุหรี่	53(31.0)	86(50.2)	29(17.0)	3(1.8)	0(0.0)
22. หลังจากหยุดสูบบุหรี่ 20 นาทีจะ ทำให้ความดันโลหิตลดลงสู่ปกติ	33(19.3)	85(49.7)	46(26.9)	6(3.5)	1(0.6)
23. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่เป็น แบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานใน ครอบครัว	116(67.8)	53(31.0)	1(0.6)	1(0.6)	0(0.0)
24. ท่านคิดว่า การเลิกสูบบุหรี่เป็น ผลดีต่อสุขภาพของท่านและ ครอบครัว	117(68.4)	53(31.0)	1(0.6)	0(0.0)	0(0.0)

ความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดและเห็นด้วยว่า เมื่อเห็นคนใกล้ชิดสูบบุหรี่ทำให้อยากสูบบุหรี่ (17.5% และ 57.9%) ใช้ระยะเวลาสั้น (19.9% และ 52.0%) หงุดหงิด (11.1% และ 55.5%) กระวนกระวายใจ (12.3% และ 53.2%)

อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยว่า การเลิกสูบบุหรี่ทำให้เข้าสังคมได้น้อยลง (12.9% และ 56.1%) ทำให้ไม่สบายกาย (22.8% และ 25.1%) ไม่สบายใจ (20.5% และ 25.7%) มีความเครียดเพิ่มมากขึ้น (17.5% และ 26.9%) ดังแสดงตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ

ความเชื่อด้านการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
	อย่างยิ่ง			ด้วย		อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)
25. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านรู้สึกไม่สบายกาย *	18(10.5)	68(39.8)	39(22.8)	43(25.1)	3(1.8)	
26. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านไม่สบายใจ *	15(8.8)	71(41.5)	35(20.5)	44(25.7)	6(3.5)	
27. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านหงุดหงิด *	19(11.1)	95(55.5)	20(11.7)	36(21.1)	1(0.6)	
28. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านกระวนกระวายใจอย่างมาก *	21(12.3)	91(53.2)	23(13.4)	34(19.9)	2(1.2)	
29. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านเข้าสังคมได้น้อยลง *	11(6.4)	30(17.5)	22(13.0)	96(56.1)	12(7.0)	
30. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่เป็นสิ่งท่านคิดว่าทำได้ยาก *	25(14.6)	77(45.0)	29(17.0)	34(19.9)	6(3.5)	

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

ความเชื่อด้านการรับรู้อุปสรรค ของการเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
31. ท่านคิดว่าการเลิกสูบบุหรี่อาจ ต้องใช้ระยะเวลาานาน *	34(19.9)	89(52.0)	27(15.8)	18(10.5)	3(1.8)
32. ท่านคิดว่าเมื่อเห็นคนใกล้ชิด สูบบุหรี่ทำให้ท่านรู้สึกอยากสูบบุหรี่ *	30(17.5)	99(57.9)	8(4.7)	28(16.4)	6(3.5)
33. การเลิกสูบบุหรี่ทำให้ท่านมี ความเครียดเพิ่มมากขึ้น *	21(12.3)	68(39.8)	30(17.5)	46(26.9)	6(3.5)

หมายเหตุ * ข้อความเชิงลบ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาสูบหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนพฤติกรรมกาสูบหรี่มีคะแนนเต็ม 40 คะแนน กลุ่มตัวอย่างคะแนนสูงสุดที่ 39 คะแนน และคะแนนต่ำสุดที่ 13 คะแนน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกาสูบหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.8 ดังแสดงตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ และระดับพฤติกรรมกาสูบหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมกาสูบหรี่	จำนวน (n = 171)	ร้อยละ
สูง	33	19.3
ปานกลาง	104	60.8
ต่ำ	34	19.9

พฤติกรรมกาสูบหรี่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีการปฏิบัติเป็นประจำและปฏิบัติบ่อยครั้งเกี่ยวกับการสูบหรี่หลังรับประทานอาหาร (69.6% และ 18.1%) สูบหรี่เมื่ออยู่คนเดียว (33.9% และ 28.7%) หยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบทันทีที่นึกอยากสูบ (36.8% และ 21.6%) หยุดสูบหรี่เมื่อมีอาการเจ็บป่วย (38.6% และ 21.6%) สูบหรี่เมื่อมีความเครียด (22.2% และ 27.5%)

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเป็นปฏิบัติบางครั้งและไม่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบหรี่ทันทีหลังจากตื่นนอน (28.7% และ 48.5%) สูบหรี่เมื่อพบปะเพื่อนหรือเข้าสังคม (33.9% และ 30.4%) เคยพยายามเลิกสูบหรี่ (45.6% และ 14.1%) สูบหรี่เมื่อมีความวิตกกังวล (23.4% และ 34.5%) และสูบหรี่เมื่อไม่ได้ทำกิจกรรมใดๆ (38.6% และ 12.9%) ดังแสดงตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกาสูบหรี่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ

พฤติกรรมกาสูบหรี่	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านสูบหรี่ทันทีหลังจากตื่นนอน	21(12.3)	18(10.5)	49(28.7)	83(48.5)
2. ท่านจะสูบหรี่หลังรับประทานอาหาร	119(69.6)	31(18.1)	21(12.3)	0(0.0)
3. หยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบทันทีที่นึกอยากสูบ	63(36.8)	37(21.6)	57(33.3)	14(8.3)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย
	ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ปฏิบัติเลย
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
4. ท่านจะหยุดสูบบุหรี่เมื่อมีอาการเจ็บป่วย *	66(38.6)	27(15.8)	59(34.5)	19(11.1)
5. ท่านสูบบุหรี่เมื่อมีความวิตกกังวล	27(15.8)	45(26.3)	40(23.4)	59(34.5)
6. ท่านสูบบุหรี่เมื่อมีความเครียด	38(22.2)	47(27.5)	36(21.1)	50(29.2)
7. ท่านสูบบุหรี่เมื่อพบปะเพื่อนหรือเข้าสังคม	24(14.1)	37(21.6)	58(33.9)	52(30.4)
8. ท่านสูบบุหรี่เมื่ออยู่คนเดียว	58(33.9)	49(28.7)	55(32.2)	9(5.2)
9. ท่านเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่ *	1(0.6)	68(39.7)	78(45.6)	24(14.1)
10. ท่านสูบบุหรี่เมื่อไม่ได้ทำกิจกรรมใดๆ	42(24.6)	41(24.0)	66(38.6)	22(12.8)

หมายเหตุ * ข้อความเชิงลบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยใช้สถิติ Spearman's rank correlation coefficient ทดสอบหาความสัมพันธ์ พบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($r = -0.25$) สำหรับความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน พบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ และการรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($r = -0.18, -0.16$ และ -0.21 ตามลำดับ) ส่วนด้านการรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดังแสดงตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ความเชื่อด้านสุขภาพ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	-0.25	0.00*
ความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน		
- การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	-0.18	0.02*
- การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่	-0.16	0.03*
- การรับรู้ประโยชน์จากการเลิกสูบบุหรี่	-0.15	0.06
- การรับรู้อุปสรรคของการเลิกสูบบุหรี่	-0.21	0.01*

* p-value < 0.05